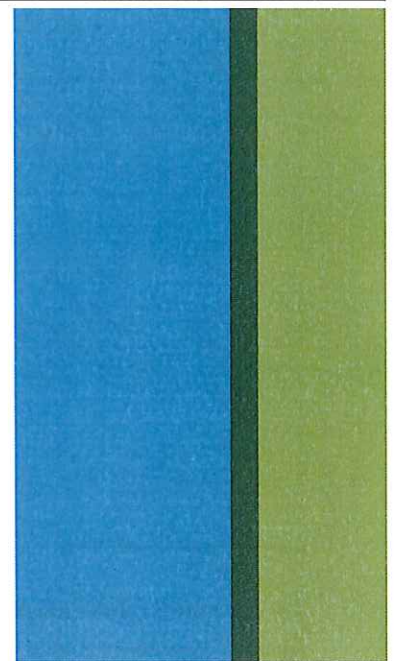

DAMAD

April 2013

Klimastrategi for hovedstadsregionen

Nulpunktsmåling

For information on obtaining additional copies, permission
to reprint or translate this work, and all other correspondence,
please contact:

DAMVAD

info@damvad.com
damvad.com

Copyright 2013

Indhold

Sammenfatning	4
1 En klimaberedt region	6
2 Klimavenlig transport	8
3 Omstilling til et fossilfrit energisystem	10
4 Energieffektive bygninger	12
5 Klimavenligt forbrug og indkøb	15

Sammenfatning

For at kunne følge udviklingen i målene i Region Hovedstadens og KKR Hovedstadens klimastrategi, er der gennemført en nulpunktsmåling.

Formålet med målingen er at vise, hvor der eventuelt er brug for en yderligere indsats for at opfylde klimastrategiens mål, samt til inspiration og deling af viden i kommunerne.

Indhentning af data til nulpunktsmålingen er sket via en kvantitativ og kvalitativ tilgang. Den kvantitative tilgang bygger på registerdata. Den kvalitative tilgang er baseret på spørgeskemaundersøgelser blandt kommunerne i regionen.

Denne rapport udgør en kort sammenfatning, samt status på hvert af de fem spor i klimastrategien.

Det tilhørende bilag præsenterer de fremkomne data på kommuneniveau.

Spor 1: En klimaberedt region

Kun i 3 kommuner har man allerede såvel udarbejdet som politisk vedtaget klimatilpasningsplaner. De øvrige kommuner er dog godt på vej - i 16 kommuner er man i gang med at udarbejde planerne.

Kommunerne er længere fremme hvad angår kortlægning af kritiske steder med risiko for oversvømmelse. I 11 ud af 27 kommuner har man allerede gennemført risikoplanlægning. I 13 af kommunerne har man budgetteret med risikokortlægning i 2013.

Kommunerne er generelt gode til at samarbejde og har igangsat konkrete initiativer for at forebygge oversvømmelse. Initiativerne gælder primært investeringer i spildevandssystemet. 13 kommuner har investeret i ombygning af spildevandssystemet. Til gengæld har meget få kommuner investeret i anden sikring mod oversvømmelse.

Spor 2: Klimavenlig transport

Hovedstadsregionen vil være foregangsregion for udvikling af klimavenlig transport. Derfor har regionen en målsætning om, at 25 procent af den offentlige bilpark i hovedstadsregionen er elbiler. I dag består knap 8 procent af den kommunale vognpark af eldrevne køretøjer, men det går den rigtige vej. I 2012 anskaffede regionens kommuner 256 køretøjer, hvoraf 110 var eldrevne.

Kommunerne arbejder på at omstille bilparken til klimavenlige alternativer. 15 ud af 23 kommuner har gennemført analyser af kommunens transportbehov for at optimere vognparken. I 13 af 24 kommuner er analyserne omsat til initiativer.

Kommunerne vil stille skærpede krav til trafiksekskabernes CO₂-udledning. I 2011 blev der i gennemsnit udledt 105 gram CO₂ pr. personkilometer. Der er store forskelle på tværs af kommunerne.

Spor 3: Adgang til fossilfrit energisystem

Målet er, at hovedstadsregionens borgere i 2025 har adgang til fossilfri el- og varmforsyning. 16 kommuner ud af 24 har allerede gennemført analyser eller på anden måde styrket deres viden for at omlægge energisystemet til vedvarende energi. Samtidigt deltager eller planlægger 12 ud af 24 kommuner at deltage i tværkommunale energisamarbejder rettet mod en omlægning.

Ingen kommuner har planer for omstilling af naturgasnettet til biogas. 9 kommuner angiver, at det ikke er relevant for kommunen. Omstilling af naturgasnettet til fjernvarme er i højere grad planlagt. 11 kommuner har allerede planer for omstilling til fjernvarme, mens 10 kommuner ingen planer har.

Spor 4: Energieffektive bygninger

Næsten alle kommuner (19 af 24) har vedtaget en handlingsplan for energieffektivisering af kommunale bygninger. Samtidig monitorerer kommunerne i høj grad energieffektiviteten i de offentlige byg-

ninger, og har overblik over energimærkningen af kommunens bygningsmasse. Dog har 8 kommuner endnu ikke planlagt at gennemføre retningslinjer for energimærkningsklasse og energiforbrug i kommunalt nybyggeri.

Halvdelen af kommunerne har igangsat informationskampagner over for borgerne og tilbyder redskaber/rådgivning for at fremme energieffektivisering. Under halvdelen af kommunerne har igangsat tilsvarende initiativer over for virksomhederne.

Spor 5: Klimavenligt forbrug og indkøb

19 ud af 25 kommuner har udarbejdet og vedtaget en politik/strategi for grønne kommunale indkøb. Mest udbredt i kommunale udbud er krav om specifikke miljømærker. Dernæst inklusion af et produkts totalomkostninger og endelig klimakrav til reduktion af CO₂-udledning.

1 En klimaberedt region

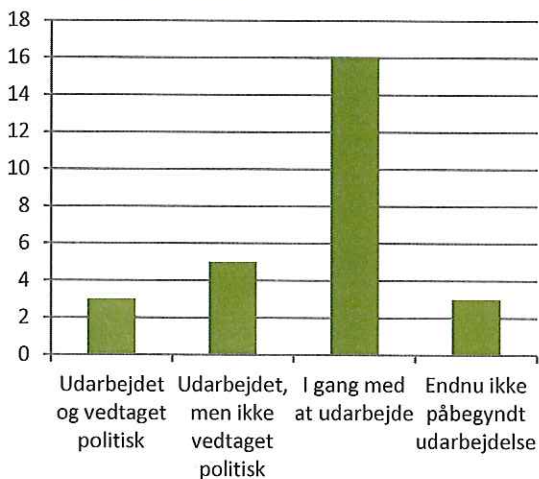
Det første spor i klimastrategien sigter mod at skabe en klimaberedt region i 2025.

Målsætning 1: Planer for klimatilpasning.

Det første mål er, at der eksisterer langsigtede planer for klimatilpasning i alle kommuner og i regionen. Dette for at forebygge ødelæggelser som følge af fx kraftig nedbør eller stigende havstand.

8 ud af 27 kommuner i hovedstadsregionen har udarbejdet klimatilpasningsplaner. I 3 kommuner er planerne udarbejdet og politisk vedtaget, mens planerne i de 5 øvrige kommuner ikke er vedtaget politisk. I 16 kommuner er man i gang med at udarbejde planer, mens udarbejdelsen endnu ikke er påbegyndt i de resterende 3 kommuner.

FIGUR 1.1
Status for udarbejdelse af klimatilpasningsplaner, antal kommuner i 2012

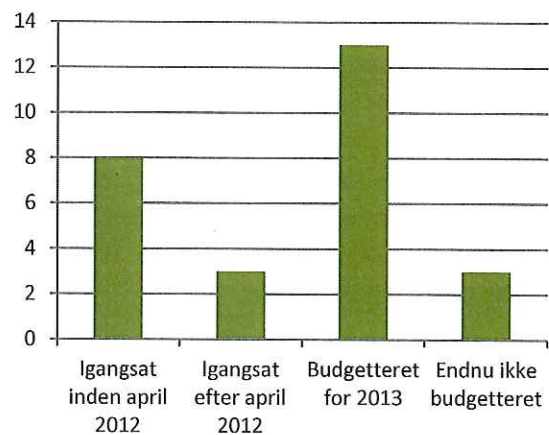
Kilde: Baggrundsrapport for nulpunktsmåling (indikator 1a)
Note: 27 ud af regionens i alt 29 kommuner har besvaret dette spørgsmål

Målsætning 2: Detaljeret kortlægning over alle kritiske områder med risiko for oversvømmelser.

Som led i forebyggelsen af ødelæggelser fra kraftig nedbør er det en målsætning, at kommunerne gennemfører en detaljeret kortlægning over alle

kritiske steder i hovedstadsregionen, hvor der er risiko for oversvømmelse. I 11 ud af 27 kommuner har man allerede gennemført risikoplanlægning. I 13 kommuner har man budgetteret med risikokortlægning i 2013, mens man i 3 kommuner endnu ikke har budgetteret hermed.

FIGUR 1.2
Gennemførelse af risikokortlægning for oversvømmelser eller af muligheder for at forebygge oversvømmelser, antal kommuner i 2012

Kilde: Baggrundsrapport for nulpunktsmåling (indikator 1b)
Note: 27 ud af regionens i alt 29 kommuner har besvaret dette spørgsmål

Falck-udrykninger i juli 2011 er indikator for, hvor udsat en kommune er for oversvømmelse ved kraftig nedbør. Blandt de 10 kommuner, som havde flest udrykninger pr. 1000 bygninger i kommunen (indikator 1g), har 4 kommuner udarbejdet klimatilpasningsplaner (indikator 1a), 4 er i gang med at udarbejde planer, mens 1 blandt de 10 hårdest ramte kommuner endnu ikke har påbegyndt udarbejdelse. 1 kommune har ikke besvaret.

Målsætning 3: Klimatilpasning bliver koordineret.

Der er en høj grad af samarbejde på tværs af regionens kommuner for at koordinere indsatsen mod ødelæggelser som følge af klimaforandringer. Kun 3 kommuner samarbejder ikke omkring vandløb på tværs af kommunegrænser, og kun 2 kommuner

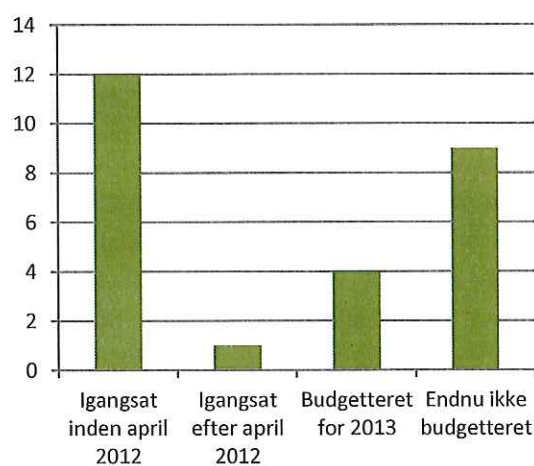
samarbejder ikke med forsyningselskaber om at mindske konsekvenser af klimaforandringer.

Kommunerne samarbejder også i høj grad, når det gælder vandløb på tværs af kommunegrænser. 19 ud af 27 kommuner samarbejder allerede eller har planlagt samarbejde i 2013. For 7 kommuner er et samarbejde ikke relevant. Omvendt samarbejder kommunerne i mindre grad om at mindske konsekvenserne af havvandsstigninger.

Målsætning 4: Planer og initiativer for at håndtere regnvand lokalt.

Mange kommuner har igangsat konkrete tiltag for at forebygge oversvømmelser. Langt hovedparten af tiltagene dækker over investeringer i spildevandssystemet. 13 kommuner har investeret i ombygning af spildevandssystemet, primært pga. klimaforandringer. 9 kommuner har dog endnu ikke budgetteret hermed i 2013.

FIGUR 1.3
Investeret i ombygning af spildevandssystemet, primært pga. klimaforandringer, antal kommuner 2012

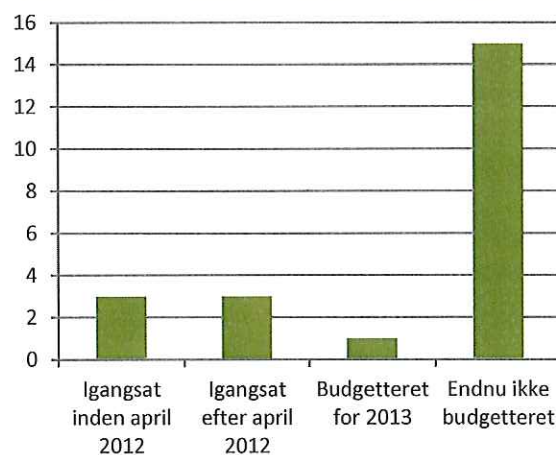

Kilde: Baggrundsrapport for nulpunktsmåling (indikator 2d)
Note: 26 ud af regionens i alt 29 kommuner har besvaret spørgsmålet

Meget få kommuner har gennemført tiltag som etablering af vådområder, kombineret sikring mod

oversvømmelser med etablering af grønne områder eller kombineret sikring mod oversvømmelser med andre offentlige arealer som f.eks. parkeringspladser. Dette skal ses i lyset af, at mange af kommunerne vurderer, at de i nogen grad mangler viden eller værktøjer til at kunne tage beslutninger om at håndtere klimatilpasning lokalt. 15 af kommunerne angiver, at dette er tilfældet.

FIGUR 1.4
Etableret vådområder, antal kommuner 2012

Kilde: Baggrundsrapport for nulpunktsmåling (indikator 1d)
Note: 26 ud af regionens i alt 29 kommuner har besvaret dette spørgsmål. 3 kommuner har angivet, at dette tiltag ikke er relevant for kommunen.

Målsætning 5: Udvikling af nye løsninger på klimaudfordringerne i samspil med erhvervslivet.

Som led i klimastrategien er det også en målsætning at skabe grobund for, at kommuner og region bidrager til at udvikle nye løsninger på klimaudfordringerne i tæt samspil med erhvervslivet. I hovedstadsregionen har der i 2011 været 5 projekter, hvor kommunen har samarbejdet med en privat virksomhed om udvikling af nye løsninger til klimaudfordringer/miljøteknologi.

2 Klimavenlig transport

Det andet spor i klimastrategien sigter mod en omstilling til mere klimavenlige transportformer i 2025.

Målsætning 1: Udvikling af klimavenlig transport.

Første målsætning om udvikling af klimavenlig transport er, at hovedstadsregionen er foregangsregion for udvikling af klimavenlig transport med fokus på elbiler, cyklisme og kollektiv transport.

Regionen har et succeskriterium om, at 25 procent af den offentlige bilpark i hovedstadsregionen i 2015 er elbiler eller andre biltyper drevet af fossilfri energi. Den samlede kommunale vognpark i hovedstadsregionen bestod pr. 1. januar 2013 af 3.584 køretøjer, heraf er 274 eldrevne svarende til knap 8 procent.

FIGUR 2.1
Den kommunale vognpark pr. 1. januar 2013

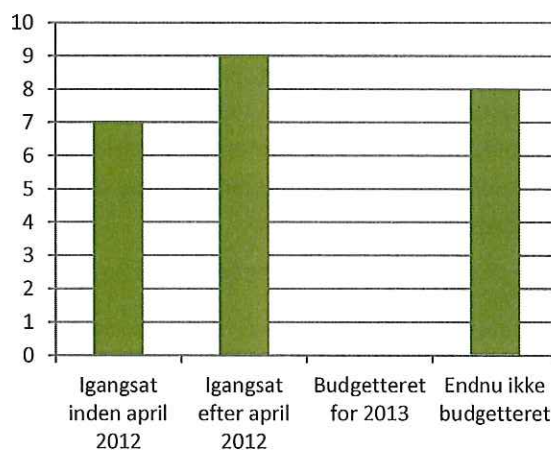
Kilde: Baggrundsrapport for nulpunktsmåling (indikator 2d)
Note: 24 ud af regionens 29 kommuner har besvaret dette spørgsmål

I 2012 anskaffede regionens kommuner 256 køretøjer, hvoraf 110 var eldrevne. I 7 kommuner blev der i 2012 anskaffet i alt 125 nye køretøjer, hvoraf ingen af dem var eldrevne. De nævnte tal dækker kun over elbiler og ikke biltyper drevet af fossilfri energi.

Målsætning 2: Regionen er testområde for opbygning af et marked for elbiler.

Der er i dag 797 indregistrerede elbiler i hovedstadsregionen, hvilket skal ses i lyset af målsætningen om 12.000 elbiler i 2015. Hybride køretøjer er ikke medregnet. 16 af 24 kommuner har deltaget i samarbejder med private aktører om demonstrationsprojekter for elbiler. 8 kommuner har ikke deltaget og ej heller budgetteret hermed i 2013.

FIGUR 2.2
Deltagelse i samarbejder med private aktører om demonstrationsprojekter for elbiler, antal kommuner 2012

Kilde: Baggrundsrapport for nulpunktsmåling (indikator 2b)
Note: 24 ud af regionens 29 kommuner har besvaret dette spørgsmål

En væsentlig forudsætning for udbredelsen af elbiler er, at infrastrukturen er tilstrækkelig. Ved udgangen af 2012 var der i hovedstadsregionen etableret 109 ladestandere for elbiler. Til sammenligning var der i Danmark i alt 343 ladestandere¹.

Målsætning 3: Kommuner og region har indført flådestyring af egen vognpark.

Mange kommuner arbejder systematisk og aktivt med en omstilling af eksisterende biler til mere klimavenlige alternativer. 15 ud af 23 kommuner har

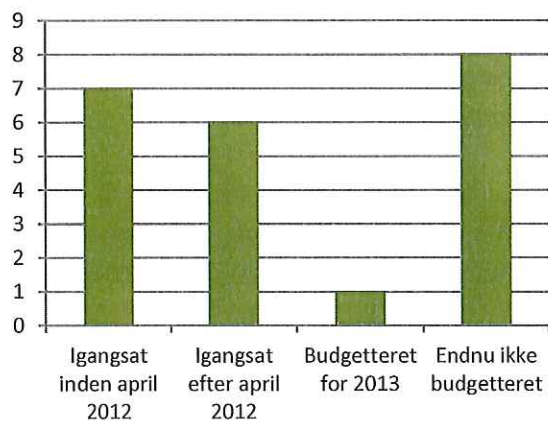
¹ Det oplyser Clever, Betterplace, Dansk Elbil Alliance. Tallene tager ikke højde for private ladestandere fx i virksomheder.

gennemført analyser af kommunens transportbehov med henblik på flådestyring og optimering af vognparken. Analyserne er i mange kommuner omsat til konkrete initiativer. 13 af 24 kommuner har således gennemført initiativer med henblik på at rationalisere og optimere driften af vognparken. Dog har 8 af kommunerne endnu ikke budgetteret med konkrete initiativer i 2013.

FIGUR 2.3

Gennemførelse af initiativer for at rationalisere og optimere drift af vognpark, antal kommuner 2013

Kilde: Baggrundsrapport for nulpunktsmåling (indikator 2f)

Note: 24 ud af regionens 29 kommuner har besvaret dette spørgsmål. 2 kommuner har svaret "ved ikke".

Målsætning 4: Busser i hovedstadsregionen er baseret på grønne drivmidler.

I forhold til den kollektive transport, er målsætningen, at kommuner og region stiller flere og skærpede krav til trafiksekskabernes CO₂-udledning. I 2011 blev der i gennemsnit udledt 105 gram CO₂ pr. personkilometer. Den laveste udledning blandt kommunerne var på 84 gram CO₂ pr. personkilometer, mens den højeste var på 221.

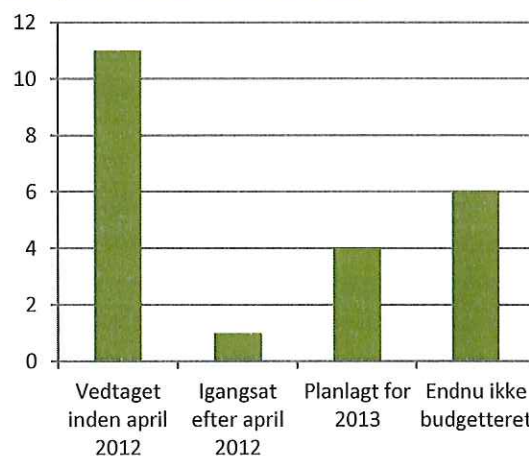
Målsætning 5: Mobilitetsplanlægning sikrer et markant styrket samspil mellem trafikformer.

Mobilitetsplanlægning skal i kommunerne og regionen sikre et markant styrket samspil mellem trafikformer til gavn for den kollektive trafik og cyklisme. 11 ud af 23 kommuner har vedtaget eller

igangsat en overordnet plan med det formål at forbedre forholdene for cyklister og/eller sammen tænke cyklisme og offentlig transport. 6 kommuner har endnu ikke budgetteret hermed i 2013.

FIGUR 2.4

Vedtagelse af plan med henblik på at styrke samspillet mellem trafikformerne

Kilde: Baggrundsrapport for nulpunktsmåling (indikator 2e)

Note: 24 ud af regionens 29 kommuner har besvaret dette spørgsmål. 2 kommuner har svaret "ved ikke".

Kommunerne samarbejder i mindre grad med virksomheder og borgere omkring mobilitetsplanlægning. 11 ud af 23 kommuner har endnu ikke igangsat samarbejde med virksomheder omkring mobilitetsplanlægning, og 15 ud af 23 har ikke igangsat dialog med borgere omkring, hvordan de i højere grad kan benytte cykel, offentlig transport, delebil eller privat samkørsel.

En indikator for samspil mellem trafikformer er en jævn fordeling af transportformer pr. samlet rejst kilometer. For hver rejst kilometer i hovedstadsregionen foretages 0,19 kilometer med offentlig transport, og 0,069 kilometer foretages på cykel.

3 Omstilling til et fossilfrit energisystem

Det tredje spor i klimastrategien sigter mod en omstilling til et fossilfrit energisystem i 2025. Hensigten er at udfase fossile brændsler til varme og el til fordel for vedvarende energi. Samtidig skal energiresourcerne anvendes mere effektivt.

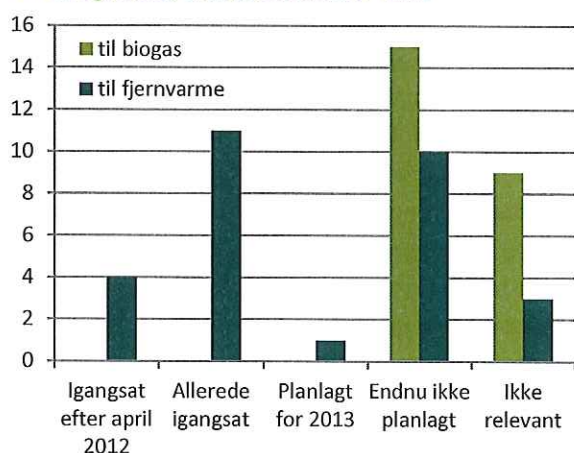
Målsætning 1: Adgang til en fossilfri el- og varmforsyning.

Region, kommuner, virksomheder og borgere skal have adgang til en fossilfri el-og varmforsyning, der primært er baseret på vedvarende energikilder som især vind, sol, biomasse mv.

Ingen kommuner har planer for omstilling af naturgasnettet til biogas. 15 kommuner angiver, at det endnu ikke er planlagt, mens 9 angiver, at det ikke er relevant for kommunen. Omstilling af naturgasnettet til fjernvarme er i højere grad planlagt. 11 kommuner har allerede planer for omstilling til fjernvarme, mens 10 kommuner ingen planer har.

FIGUR 3.1

Planer for omstilling af naturgasnettet til vedvarende energikilder, antal kommuner 2012

Kilde: Baggrundsrapport for nulpunktsmåling (indikator 3a)

Note: 24 ud af regionens 29 kommuner har besvaret dette spørgsmål. En kommune har svaret "ved ikke".

Mange kommuner har mere generelt gennemført analyser eller på anden måde styrket videngrundlaget i forhold til mulighederne for at omlægge

energisystemet til fossilfri energi. 16 kommuner ud af 24 har allerede gennemført sådanne analyser eller planlægger at gøre det i 2013. 12 ud af 24 kommuner deltager eller planlægger at deltage i tværkommunale energisamarbejder rettet mod omlægning af energisystemet til fossilfri energi.

Kommunerne i hovedstadsregionen udleder i gennemsnit 1.270 kilo CO₂ pr. indbygger i kommunen fra husstande. CO₂-udledningen fra husstandene er det forbrug, der kan henføres til forbruget af varme og el. Der anvendes tal for bruttoudledning, der korrigeres således, at energiproducenternes udledning henføres til de kommuner, hvor forbruget finder sted.

Kommunen med den højeste udledning ligger på 1.813 kilo CO₂ pr. indbygger fra husstand, mens kommunen med den laveste CO₂-udledning ligger på 899 kilo CO₂ pr. indbygger fra husstande.

I 15 af 28 kommuner har der været igangsæt informationskampagner over for borgerne med henblik på at reducere energiforbruget, mens der i 7 ud af 25 kommuner har været igangsæt informationskampagner over for borgerne med henblik på at fremme produktion af vedvarende energi.

Kommunerne i hovedstadsregionen udleder i gennemsnit 1.653 kilo CO₂ pr. indbygger i kommunen fra private virksomheder. Kommunen med den højeste udledning ligger på 3.180 kilo CO₂ pr. indbygger fra private virksomheder, mens kommunen med den laveste CO₂-udledning ligger på 331 kilo CO₂ pr. indbygger fra private virksomheder. De store forskelle skal i høj grad tilskrives forskelligheder i erhvervsstrukturen på tværs af kommunerne.

I 13 ud af 28 kommuner har der været igangsæt informationskampagner over for virksomheder med

henblik på at reducere energiforbruget, mens der i 5 af 25 kommuner har været igangsat informationskampagner over for virksomheder med henblik på at fremme produktion af vedvarende energi.

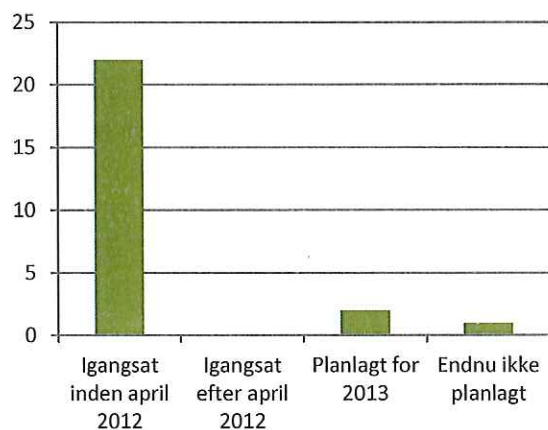
Målsætning 2: Regionen bidrager via efterspørgsel til omstilling af energiforsyningen.

Kommuner og region kan bidrage til en omstilling til vedvarende energi, f.eks. gennem indkøb af grøn strøm og investeringer i vindmølleparker.

Ser man på udbuddet af grøn energi, blev der i 2010 udvundet 17.021 terajoule i hovedstadsregionen svarende til 12 procent af Danmarks samlede produktion af grøn energi. Den største kilde er affald, som står for 67 procent af den grønne energiproduktion. Biogas og vindkraft udgør henholdsvis 2 og 4 procent. De resterende kilder er brænde, træaffald og halm.

FIGUR 3.2

Vedtagelse af strategi til reduktion af kommunens eget samlede energiforbrug (el/varme), antal kommuner 2012

Kilde: Baggrundsrapport for nulpunktsmåling (indikator 3i)

Note: 25 ud af regionens 29 kommuner har besvaret dette spørgsmål.

4 Energieffektive bygninger

Det fjerde spor sigter mod at skabe flere energieffektive bygninger frem mod 2025. Målet er at fremme byggeri af nye energieffektive bygninger og energirenovere de eksisterende.

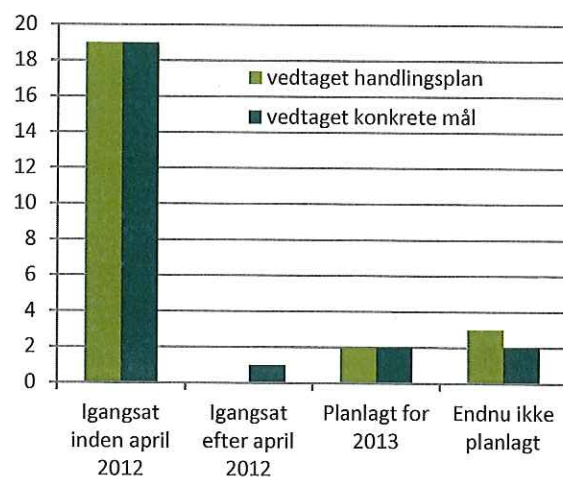
Målsætning 1: Offentlige bygninger lever op til målene i "Energistrategi 2050".

Kommuner og region energieffektiviserer offentlige bygninger, så de lever op til målene i "Energistrategi 2050" om effektivisering af boliger og bygninger. 22 ud af 25 kommuner har allerede udarbejdet og vedtaget en strategi til reduktion af kommunens eget samlede energiforbrug til el og varme.

Derudover arbejder langt de fleste kommuner aktivt med at øge energieffektiviteten i de kommunale bygninger. 19 af 24 kommuner har vedtaget en handlingsplan for energieffektivisering af kommunale bygninger. Ligeledes har 19 kommuner vedtaget konkrete mål for energieffektivisering af kommunale bygninger.

FIGUR 4.1

Handlingsplan og konkrete initiativer til energieffektivisering af kommunale bygninger, antal kommuner 2012

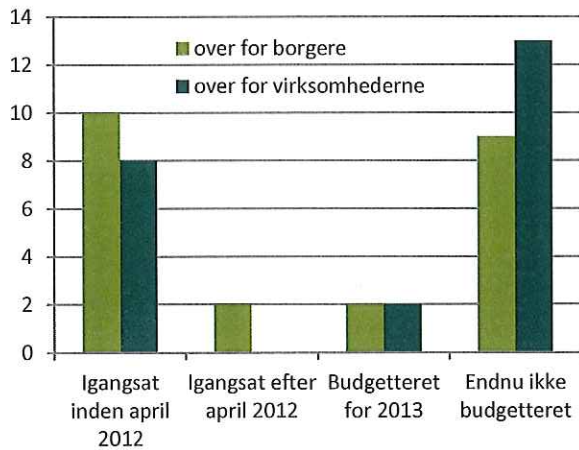
Kilde: Baggrundsrapport for nulpunktsmåling (indikator 4c)
Note: 24 ud af regionens 29 kommuner har besvaret dette spørgsmål.

Samtidig monitorerer kommunerne energieffektiviteten i de offentlige bygninger. 21 af kommunerne vurderer, at de i høj grad (17 kommuner) eller nogen grad (4 kommuner) har overblik over, hvor stor en procentdel af kommunens bygningsmasse, der er hhv. A1-, A2- eller B-mærkede ejendomme. Tilsvarende har 22 kommuner i høj grad (13 kommuner) eller i nogen grad (9 kommuner) overblik over det gennemsnitlige energiforbrug per m² for den kommunale bygningsmasse.

I 2011 blev der udledt 176 kilo CO₂ pr. indbygger fra kommunale bygninger. Kommunen med den højeste CO₂-udledning pr. indbygger fra kommunale bygninger udledte 344 kilo CO₂, mens den laveste udledning var på 88 kilo CO₂. Tallene angiver den faktiske udledning af CO₂ fra kommunale bygninger, der stammer fra el og fjernvarme.

FIGUR 4.4

Igangsættelse af informationskampagner for at fremme energieffektivisering ved nybyggeri og renovering, antal kommuner 2012

Kilde: Baggrundsrapport for nulpunktsmåling (indikator 4f)

Note: 24 ud af regionens 29 kommuner har besvaret dette spørgsmål.

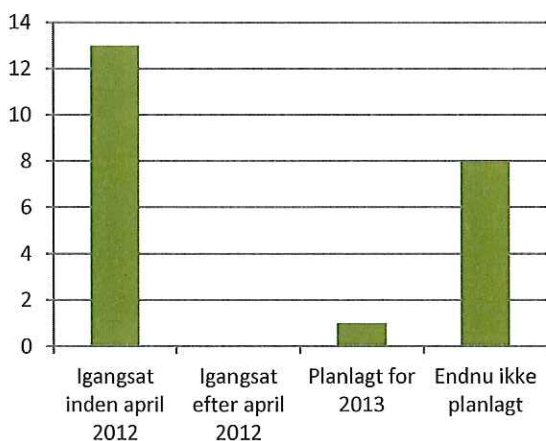
11 ud af 24 kommuner tilbyder redskaber eller rådgivning til borgere med henblik på at fremme energieffektivisering. 10 ud af 23 tilbyder tilsvarende redskaber eller rådgivning for virksomhederne.

Målsætning 2: Nybyggeri lever op til bedste energiklasse.

13 ud af 24 kommuner har vedtaget retningslinjer for energimærkningsklasse og energiforbrug i kommunalt nybyggeri. 8 kommuner har endnu ikke planlagt at gennemføre retningslinjer.

FIGUR 4.2

Vedtagelse af retningslinjer for energimærkningsklasse og energiforbrug i kommunalt nybyggeri, antal kommuner 2012

Kilde: Baggrundsrapport for nulpunktsmåling (indikator 4c)

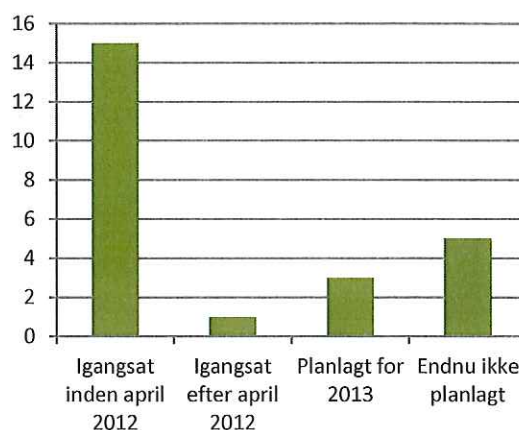
Note: 24 ud af regionens 29 kommuner har besvaret dette spørgsmål. 2 kommuner har svaret "ved ikke".

Målsætning 3: Ved renovering af offentlige bygninger vurderes mulighederne for klimarenovering.

Mulighederne for at gennemføre energibesparende tiltag skal vurderes ved renoveringsarbejde på offentlige bygninger i kommuner og region. 16 af 24 kommuner har vedtaget retningslinjer for energieffektivisering ved renovering af offentlige bygninger. 5 kommuner har endnu ikke planlagt at gennemføre retningslinjer.

FIGUR 4.3

Vedtagelse af retningslinjer for energieffektivisering ved renovering af offentlige bygninger, antal kommuner 2012

Kilde: Baggrundsrapport for nulpunktsmåling (indikator 4c)

Note: 24 ud af regionens 29 kommuner har besvaret dette spørgsmål.

Målsætning 5: Fremme borgernes viden og adfærd omkring energieffektivisering af boliger².

Det er også en målsætning, at generel information om energieffektivisering er tilgængelig for borgere og erhvervsliv f.eks. i form af enkle beregningsværktøjer og lettere adgang til pakkeløsninger.

12 ud af 23 kommuner har igangsatt informationskampagner over for borgerne for at fremme energieffektivisering ved nybyggeri og renovering. 8 ud af 24 kommuner har igangsatt tilsvarende informationskampagner over for virksomhederne.

² Målsætning 4 i klimastrategien handler om hovedstadsregionen som foregangsregion for bæredygtigt hospitalsbyggeri, som ikke er genstand for nærværende nulpunktsmåling.

5 Klimavenligt forbrug og indkøb

Det femte spor i klimastrategien sigter mod at øge anvendelsen af klimavenligt forbrug og indkøb frem mod 2025.

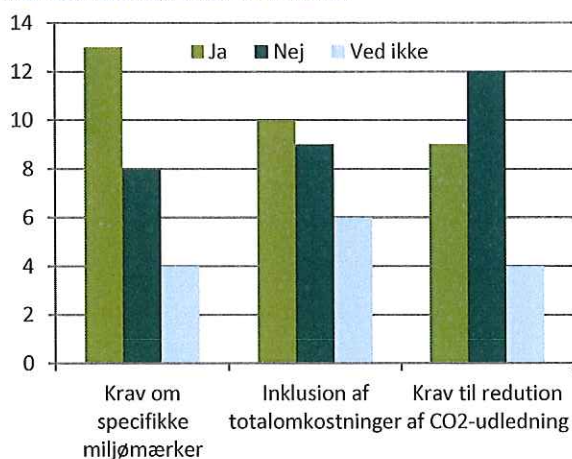
Målsætning 1: Region og kommuner bruger klimavenlige indkøb som et strategisk redskab til at fremme nye grønne løsninger.

Kommuner og region skal bruge klimavenlige indkøb som et strategisk redskab til at fremme nye grønne løsninger. Allerede i dag har 19 ud af 25 kommuner udarbejdet og vedtaget en politik/strategi for grønne kommunale indkøb.

Det mest udbredte instrument til inklusion af miljø- og klimahensyn i forbindelse med kommunale indkøb er at stille krav om specifikke miljømærker. 13 ud af 25 kommuner stiller krav herom. Dernæst kommer inklusion af et produkts totalomkostninger som et udvælgelsesparameter, som benyttes af 10 ud af 25 kommuner. Endelig stiller 9 ud af 25 kommuner krav til reduktion af CO₂-udledning eller energiforbrug i forbindelse med kommunale indkøb.

FIGUR 5.1

Inklusion af miljø- og klimahensyn ved kommunale indkøb i 2012, antal kommuner

Kilde: Baggrundsrapport for nulpointsmålning (indikator 5a)

Note: 25 ud af regionens 29 kommuner har besvaret dette spørgsmål.

Kommunerne efterspørger i mindre grad innovative løsninger på vandområdet relateret til klimatilpasning. Således har kun 3 ud af 25 kommuner ved offentlige udbud i 2012 efterspurgt innovative løsninger på vandområdet. 13 kommuner har ikke efterspurgt sådanne løsninger, og 9 ved det ikke.

Kommuner er i dialog med borgere og virksomheder om deres CO₂-udledning, og på relevante uddannelser undervises i redskaber og metoder for klimavenlige indkøb og forbrug. 12 ud af 24 kommuner har i igangsat en målrettet indsats rettet mod at reducere CO₂-udledningen hos borgere, og tilsvarende 9 ud af 24 hos virksomheder.

Klimafodaftrykket er udviklet som en metode, som anvendes til at fremme klimavenlige indkøb på relevante områder. 6 ud af 24 kommuner har beregnet klimafodaftryk for kommunen selv, 5 ud af 24 har beregnet klimafodaftryk for virksomhederne og 6 ud af 24 kommuner har beregnet klimafodaftryk for borgerne.

Endelig skal regionen og kommunerne udvikle fælles anbefalinger og værktøjer til at fremme klimavenlige udbud og indkøb i samarbejde med centrale aktører på det statslige niveau. 17 ud af 25 kommuner har vurderet, at de i høj eller nogen grad har den nødvendige viden og de nødvendige værktøjer til at foretage klimavenlige kommunale indkøb. Ingen kommuner vurderer, at de slet ikke har den nødvendige viden eller værktøjer.

